

לעבוד איתי והוא השיב מיד: 'אף מבוגר לא התייחס אליי בכבוד כמוך. אבא שלי התעלם ממני, לא היה לו שום עניין בי. אתה האבא שתמיד רצית י'."

"חור שחור" בשכונה

ארז חסון, 54, נשוי לרונית ואב לשלושה, פרש לפני שנתיים לגמלאות מהשב"כ אחרי 26 שנות שירות פעיל. הגזרה הראשונה שלו הייתה בעיר חברון, שם שימש כרכז מודיעין בין 1993 ל-2002. עכשיו הוא מרצה על עבודתו באותן השנים בפני כיתות י"ב לקראת הגיוס, בחברות כלכליות ובחוגי בית. ככל הידוע, זאת הפעם הראשונה שהשב"כ מתיר לחשוף, במגבלות מסוימות כמובן, את שיטות עבודתו של הרכו בשטח – מגויס מקורות, דרך הפעלתם ועד המטרה הסופית: מניעת פיגועים.

ואיך הציבור מגיב? קרה שמושהו השמוע ביקור רת כלפי השב"כ, השיטות האלימות, או שביקש שתדבר גם על הצדדים האפלים של ההתנהלות מול הפלסטינים?

"האמת היא שהקהל מרותק בהרצאות ואז שואלים אותי תמיד למה המנהיגות אצלנו לא יודעת לקרוא

שואל מה אבא צריך להבין אלא קם, ניגש אליו, מחבק אותו ומכריז: מעכשיו אני אבא שלך. בוא נעזור אחד לשני: אתה תביא מודיעין, ואני אקח אותך לבדיקות אצל רופא מומחה, ונוודא שאתה לא עקר. אני גם מבטיח שאעזור לו כלכלית, והקשר בינינו יישאר 'מתחת לשולחן'.

"ככה גייסתי אותו. הבחור מקבל ממני את הכינוי 'מאמא עוף' כי הוא מאוד רצה לעבוד באטליו ולאחר מכן היו לנו הרבה מאוד פגישות, ובמהלכן הוא מסר מודיעין רב ובעל ערך. גם הקשר בינינו הלך והתפתח: כמו שהבטחתי, דאגתי שיעבור בבדיקות בבית החולים, והתברר שהוא לא עקר, וליום ההולדת שלו קניתי לו מצלמה משוכללת.

"מהרגע הראשון 'מאמא עוף' התעקש להיות המ' קור היחיד באזור, כדי לגרוף לעצמו את כל המימון הכספי. בשלב מסוים הוא גילה שגייסנו חבר ילדות שלו, בניגוד להסכם איתו. חשוב לי להדגיש: החבר הזה גויס על ידי עמית שלי, שלא בידעתי. בשום פנים ואופן לא הייתי מפר את ההסכם במודע. ואז 'מאמא עוף' ניתק איתי את הקשר. רק אחרי חודשים שלא שמעתי ממנו, הצלחתי להחזיר אותו להיות מקור. באחת השיחות שלנו שאלתי אותו למה הסכים

"מגיע אליי למשרדי הממשל בחברון בחור צעיר, ומספר שהוא חייב להשיג רישיון כניסה לישראל אבל אין לו מעסיק ישראלי שיארגן עבורו את האישור. הוא ידע שאני רכז השב"כ של השטח שבו הוא מתגורר, אבל כבר כשהוא נכנס הבחור הודיע לי: 'אל תציע לי להיות מקור שלכם – כי לא אסכים. המצפון שלי לא נותן לי לקבל הצעה כזאת'. ככל ששוחחנו התרשמתי שהוא בחור פיקח ומתוחכם, חייכן עם חוש הומור, בדיוק סוג האנשים שאני מחפש.

"למרות 'הצהרת הפתיחה' שלו בכל זאת הצעתי לו לאסוף עבורי מודיעין, ובתמורה התחייבתי לסייע לו לקבל אישור כניסה לישראל. הסברתי לו שיש לי את כל האמצעים להגן עליו והדגשתי שכל הקשר בינינו יתנהל בחשאי. נפגשנו כמה וכמה פעמים ובכל פעם השיחה הפכה יותר אינטימית. הוא סיפר, למשל, שהוא אוהב צילום, וגם ששניים מאחיו אינם מצליחים להביא ילדים לעולם ושהוא חושש שגם הוא לא פורה. ואז עולה לי רעיון, ואני רק מחפש את ההזדמנות להעלות אותו בפניו.

"ההזדמנות מגיעה כשבאחת הפגישות הוא אומר משהו כמו: 'הלוואי שאבא שלי היה מבין'. אני לא

ערך גדול יותר, כך עולה הסיכון. האתגר של הרכו הוא להניע את המקור, להפעיל ולהמריץ אותו. שיחת הגיוס תהיה תמיד תמצית הקושי. אני חייב לשכנע את המקור, שזה שהוא פגש אותי זה הרבר הטוב ביותר שקרה לו. לנסח רעיונות יצירתיים ולחשוב מחוץ לקופסה.

"לכל פרט יש חשיבות: אתה צריך לבחור את המיקום לשיחת הגיוס, האווירה והתפאורה. וכדי שתצליח, לדבר תמיד בגובה העיניים. להיות קשוב. להשתמש בהומור, בשפת גוף, מסורת ומנהגים. להיות לבוש בהתאם למקום שבו מתנהלת השיחה, וגם לדעת לכעוס או להיעלב. למשל, כשהמועמד לגיוס אומר שהוא פוחד להישפף, לשאול אותו מיד: למה אתה חושב שלא אוכל להגן עליך? ובסוף תמיד צריך להציע קפה, כי לשתית הקפה יחד יש משמעות מיוחדת בצד השני. אם לא מגיעים להסכמות, לא שותים קפה."

כמה משלמים?

"על עניין המימון והכספים, לא אדבר אף פעם. בגדול אני יכול לומר, שאני מעדיף שהם יקבלו כסף כי תש" לום כספי יוצר תלות וכדי שהמקור יוכל להסביר לעצמו מדוע הוא מוסר מידע. הוויכוח תמיד יהיה על גודל התשלום ולא על עצם קבלת הכסף. לא מדובר בסכומים משני חיים. רמת החיים עלובה, ואנחנו גם עושים הכל כדי שהמקורות לא יתחילו לנהל אורח חיים ראוותני או מנקר עיניים. זה לא שפתאום הוא יופיע עם מכונת או עם שעון יקר. מעבר לכך לא אוכל להרחיב."

כשהגיע לחברון, ביקש להרחיב את שטח המודיעין שלו. "קיבלתי מקודמי בתפקיד מספר שכונות שבחלקן הגדול היו מקורות ותיקים וטובים. רק בשכונה מסוימת, שבה נמצאים מבוקשי חמאס שעלו בחקירות כמי שמביעים פגיעות, אין ולו מקור אחד פעיל. מבחינתי מדובר בחור שחור' ואני מחליט להתחיל בהקדם לגייס מקורות אנושיים בשכונה."

"בסיכום עם מפקד החטיבה, כוחות צבאיים עוברים בשעות אחרי הצהריים מבית לבית, כל כוח בגזרה שהוא קיבל, ומבקשים מכל הגברים בגילי 18-35 להגיע לבינין הממשל בחברון. שואלים למה שיגיעו? הם אמנם לא חייבים, ויכולים היו שלא להגיע. אבל בפועל, מתברר, הם יעדיפו לא להתחמק, ולו כדי להוכיח שאין להם סיבה לחשוש. שואלים אם כולם הגיעו? נראה שלא. אבל הגיעו כמה מאות."

"אני ממקם בשער הכניסה לבניין הממשל שולחן וכי" סא, ומתיישב להמתין לתושבי השכונה. הם מתחילים להגיע. ניגשים אליי אחד-אחד, לקבל ממני זימון רשמי לשיחת היכרות עם רכז השטח מטעם השב"כ. הזימון היה מוכן מראש עם תאריך ושעה, כדי לחסוך זמן. כך, במשך שלוש שעות אני מצליח לחלק מעל 400 זימונים."

"במשך מספר חודשים אני נפגש עם מאות מתושבי השכונה. ואני אוסף, אצלי במשרד, את כל המידע האפי שרי שיכולתי לאסוף. כל מידע וכל פרט שהם מוכנים למסור מרצונם, בשיחה פתוחה. באופן מודע אני מחליט לא לגייס אף אחד מהם כמקור מודיעיני, משתי סיבות: הראשונה – לא רציתי שיפיצו ביניהם שזאת הסיבה שאני מוזמן אותם לממשל ואז יפסיקו להגיע. והשנייה – ממילא תיכננתי לגייס בשלב מאוחר יותר את מי שאסמך לעצמי, ואעשה זאת על בסיס מודיעין נוסף שאאסוף."

"כל שיחה אני מסיים באמירה ש'אני אברעיצאם, הרכו של השטח. כל בעיה או מצוקה או בקשה, אפשר להגיע אליי לממשל, ולבקש להיפגש איתי, ואני אשי' תדל לסייע'."

"חשוב לעשות את ההפרדה: אני לא מסתערב. עבדתי בגלוי כרכו, ואני מוכר היטב בשטח. אמנם אני מוכר רק בכינוי הערבי שלי ('אברעיצאם') אבל כולם יודעים שאני יהודי ושאני 'מסאוול מנטיקה', אחראי שטח. התושבים יודעים להגיע למשרד שלי, שממוקם

"אחד המקורות שגייסתי אמר לי יאתה האבא שתמיד רצייתי"

"מאמא עוף", "מצטיין מחזור", "לוחם דגול", "ציניקן" – אלה חלק מהמקורות שהפעיל ארז חסון כרכו מודיעין של השב"כ בחברון • עכשיו, בפעם הראשונה, מתיר לו הארגון לחשוף את שיטות עבודתו • איך מתנהלת שיחת גיוס של איש חמאס? למה אחד המשת"פים ניסה לרצוח אותו? ואיך מתמודדים עם הכישלון הנורא: פיגוע שלא הצלחת לעצור? • "היו כאלה שהפכו לחברים שלי", הוא אומר, "אבל מעולם לא התייסרתי אם הייתי חייב לסכן מקור כדי למנוע הרג של חפים מפשע"

סמדר פרי + צילום: עמית שאבי

צילום: עמית שאבי

הפיגוע בסבאר. "אני מבין שאנחנו הולכים לשלם מחיר דמים נורא"

את הפלסטינים כמו שאנחנו, בשב"כ, קוראים אותם. לא שמעתי אף פעם ביקורת נגד השב"כ. להפך, תמיד מפרגנים. אומרים לי, אנחנו סומכים על העבודה שלכם. נכון שעבודה של רכז היא בסופו של דבר לגייס מישהו כדי להשתמש בו לצורכי הביטחון של המדינה, אבל מבחינתי העיקר הוא להישאר תמיד בן אדם."

ההכשרה של חסון לתפקיד נמשכה שנתיים וכללה עשרה חודשים באולפן לערבית; לימודי מסורת ומנהגים; פסיכולוגיה ואפילו משחק. עוד במהלך הקורס, בדצמבר 1993, יצא לחניכה של חודשיים בעזה, צמוד לרכו, ומיד לאחר מכן הגיע לחברון. "מאמא עוף", "מצטיין מחזור", "לוחם דגול", "ציניקן" – אלה חלק מהכינויים של הסוכנים שהפעיל: "או שמקב" לים כינוי אקראי שהמחשב פולט, או שניתן לבחור כינוי שמאוסר על ידי המחשב אם הוא לא תפוס", מסביר חסון. "תמיד אנחנו משתמשים בכינוי ולא בשם האמיתי, גם בשיחות בינינו, כדי שלא נחשוף בטעות את המקור."

מה הסוד לגיוס מישהו שבעיקרון שונא אותך? "המקור עובר עבור תשלום אבל תמיד יהיו לו גם מניעים אישיים ופסיכולוגיים. ככל שהמקור בעל

"הטלפון שלי מצלצל ברבע לחצות. 'גיבור ילדות' אומר 'בוכרא עמלייה כבירה פי אלקודס' - מחר פיגוע גדול בירושלים. הרמנו מחסומים סביב העיר, ואז אנחנו חוטפים את הפיגוע במסעדת סבאר. 15 הרוגים, בהם שמונה ילדים. זה צורב כמו ברזל מלובן"

לזכר הנופלים

המומחיות, חוזר ואומר חסון, היא ברגישות לניואנסים ובגמישות המחשבה. "יום אחר", הוא מספר כדוגמה, "עמדת ליד ביתו של משתף פעולה. ראיתי אותו עם אשתו ובנותיו, בערב הוא מטלפן ומי ספר לי שאשתו שאלה אותו, עם מי אתה עובד? ביקרתי שתי ממנו שיביא את אשתו לפגישה. האישה אמרה לי: ידעתי מהרגע הראשון, שבעלי קשור איתכם אבל לא מצאתי סיבה להתעמת איתו על זה. היא התגלתה כחכמה ויעילה, חדה ומניפולטיבית. אז גייסתי אותה. היא זכתה לשם הקוד 'שחקנית המאה', שילבתי אותה במבצעים והיא הייתה מוצלחת מאוד. בעלה היה מביא אותה, ואנחנו היינו עובדים ומתכננים והוא היה יושב עם המאבטח בחדר השני. יום אחר שאלתי אותה, למה הסכימה לעבוד איתנו. אמרה לי: כל השנים הייתי בצל. והנה,

"חשוב לעשות את ההפרדה: אני לא מסתערב. אמנם אני מוכר רק בכינוי 'אבו-עיצאם' אבל כולם יודעים שאני יהודי ושאני 'מסאוול מנטיקה', אחראי שטח. התושבים ידעו להגיע למשרד שלי"

בקשר איתכם הצלחתי להוכיח לעצמי שאני שווה". גם "הפרחה" גויס דרך כפפות של משי, או של צמר, ליתר דיוק. "הוא היה בחור דומיננטי בשכונה, והח' לטתי לגייס אותו", מספר חסון. "הגעתי אליו הביתה כדי לעצור אותו והאבא שלו ממש מתחנן באוזניי שאברוק שוב ושוב, כי הבחור רק בן 18 וקרוב לוודאי שמדובר בטעות. אני פונה אל האבא ומסביר לו: 'אם אתה צורך ומדובר בטעות, אני מחזיר אותו אליך בריא ושלם, בדיוק כמו שלקחתי אותו'. האבא, עם דמעות בעיניים, לוקח לי את היד ומנשק אותה. "באופן מכוון בחרתי את אחד הלילות הקרים מאוד של חברון. ירדנו לקומנדקר הצבאי שהמתין לנו, ואז חזרתי עם 'הפרחה' הביתה, כדי שייקח מעיל וצעף. המשפחה, אני זוכר, התרגשה מאוד מהמהלך הזה. "וידאתי ש'הפרחה' מועבר למתקן מעצר. הבחור התגלה כאסטניס, מפונק מאוד וחולה ניקיון. כעבור יומיים אני מקבל טלפון ממתקן המעצר, מבקשים שאגיע מיד. מספרים לי ש'הפרחה' עושה מהומות וצעקות 'תוציאו אותי מכאן' ו'מלוכלך פה' וגם 'אני לא יכול להיות כאן יותר'. אני מגיע למתקן המעצר, ואחרי שאני מרגיע אותו אני מציע לו להיות מקור. הוא הסכים מיד.

"אחרי שהשתחרר הוא הפך למקור שהפעלתי רבות. עם הזמן הקשר האישי בינינו התהדק ואני יכול לומר שהפכנו להיות חברים. באחת מהשיחות שלנו הוא אפילו גילה לי פרט אינטימי במיוחד, גם שהוא נולד נימול וכנער בבית הספר הוא סבל רבות מהצ'קות על הרקע הזה. אני מאמין שהוא ראה בי מי שיוכל לפצות אותו על הסבל הרב שעבר".

היה מקרה שבו נקשרת יותר מדי למקור מסוים? "עם השנים נקשרים לחלק מהמקורות שמפעילים באופן אישי. זאת דילמה שקיימת בכל ארגון מודיעין – האם לסכן חייו של מקור שאני מפעיל על מנת להציל חייהם של מי שעל ביטחונם אני מופקד? אבל לא לשכוח: בסופו של דבר, מקור הוא כלי. אין לי התלבטויות. אני עושה שימוש במודיעין שמגיע ממקורות אנושיים, כדי לסכל טרור.

"כמובן, הנקודה שעולה בכל דיון או צומת החלטה, היא אם ניתן לבצע את הסיכול או הפעילות, תוך סיכון מינימלי אפשרי למקור, כולל פעולות שנועדו להרחיק ממנו את החשדות לשיתוף פעולה. אבל לא נקשרתי מעולם למקור במידה שתפגע בשיקולי המ'קצועיים. בוודאי שלא התייסרתי אם הייתי חייב לסכן מקור כדי למנוע פיגועים או הרג של חפים מפשע".

את הרצאותיו מקדיש חסון לרכיזי השב"כ שנרצחו בידי המקורות הפלסטינים שעבדו איתם. הוא מקפיד להזכיר בכל הרצאה את משה (מוסא) גולן שנרצח

(המשך בעמוד 26)

עם חברים מהשב"כ בהר הבית. "מי שהצעתי לו להיות מקור וסירב, טעה"

עם ראש השב"כ נדב ארגמן. "כאזרח אני ישן בשקט"

"גייסתי את אשתו של משת"פ שזכתה לשם הקוד 'שחקנית המאה' והתגלתה כחדה ויעילה יותר ממנו. היא אמרה לי: כל השנים הייתי בצל. בקשר איתכם הצלחתי להוכיח לעצמי שאני שווה"

"אני מחליט להציע לו לאסוף מודיעין בשכונה ובתמורה, אסייע לו בכל מה שאוכל, בוודאי כלכלית. ש'מתלבט, שואל שאלות, ומספר לי שהוא פוחד מיום הדין באיסלאם. פוחד להגיע לגיהנום, וגם חושש לביטחון נוסף. אני משתמש בפסוקים מהקוראן על מניעת שפיכות דמים, על הקשר של המוסלמים עם 'אהל אל-כתאב', היהודים. אני גם משתמש בסמכותיות ודוגמאות כדי להמחיש לו שיש לי יכולת אמיתית לשמור עליו. אבל כל התשובות שאני נותן לו אינן מספקות אותו והוא מודיע לי ש'דמירי בייסמחליש', המצפון לא מרשה לי.

"אני מסיים את השיחה באמירה שאם הוא מתחיל, רט, דלתי פתוחה בפניו, לא לפני שאני דולה ממנו עוד פרטים על סביבתו ומשפחתו. דרכו בעצם הגעתי לאחיו – שהפך להיות 'מאמא עוף'. בכל הזמן ש'מאמא עוף' היה מקור שלי, ש' בכלל לא ירע מזה".

"הייתי בטוח שהקשר שלי עם 'לוחם דגול' ישמור עליי, ובכיועל הוא תיכנן לרצוח אותי. הוא היה חלק ממני שנים ובסוף בגד בי. עליתי על הג'יפ שהוא היה אזוק בו והסתכלתי לו בעיניים"

בדרך כלל בחטיבה המרחבית שבה אני עובד. הקשר עם המקורות (להבריל מהתושבים) יתנהל תמיד בחשאי ולא במשרדים הרשומים של השב"כ".

ספר לי על מישהו שלא הצלחת לגייס.

"תראי, הייתי רכז יותר משמונה שנים, פגשתי אלפי פלסטינים. ניסיתי לגייס מאות, הצלחתי לגייס, בסופו של דבר, עשרות. אני זוכר שהזמנתי אליי אדם שהיה פעיל חמאס. הוא הודיע לי מיד: 'אני נשוי, אין לי ילדים, והמצב הכלכלי שלי רע. אתה הרכיז הרביעי שאני מוזמן אליו, ואני כבר יודע שאתה הולך לשאול אותי שאלות, ואתן לך תשובות. אבל – תחסוך לי את המשך השיחה, כי לעולם לא אסכים לעבוד איתכם. אני מעדיף למות, ולא לשותף פעולה'. הרמתי ידיים. זאת הייתה שיחה של ארבע דקות, ולא היה לה המשך. ניסיתי, לא הלך. המשכתי הלאה".

איך מרגישים כשלא מצליחים לגייס מקור?

"לומדים להרחיק את האכזבה וממשיכים ליעד הבא, כשמשתדלים להפיק לקחים ולהיות טוב יותר בפעם הבאה. מי שהצעתי לו להיות מקור וסירב, עשה לך עתי טעות. אחרי הכל, מי ערב לכך שיאמינו לו שהוא סירב? למדתי שלשטח אין אפשרות לעשות את ההפך רדה מי באמת גויס והפך למקור, ולמי הצעתי להיות מקור וסירב. גם אם מקור מחליט להפסיק את הקשר, הקשר נפסק. לא מכריחים אף אחד לעבוד איתנו".

ולפעמים, דווקא מכישלון לכאורה יוצאת הצלחה. "הגיע אליי לפגישה ש' ומספר כי הממשל מסרב להעניק לו אישור כניסה לישראל ואין לו עבודה מסודרת ושהוא שמע בשכונה שאני מבטיח לעזור. מתפתחת שיחה מאוד זורמת וקולחת. הוא מספר שקשה לו להסתובב בגלל המצב הכלכלי ועוד ועוד. עד מהרה אני יודע עליו כמה דברים: שהוא בחור מלא כריזמה ומ'תוחכם, שהוא דתי אדוק ושהוא מאוד נהנה שמקשיבים לו.

20

המוסף לשבת
12.02.2021

(המשך מעמוד 20)

ב־1980 בנתניה, חיים (מיקו) נחמני שנרצח ב־1993 ברירת מפגש בירושלים, נועם (מנחם) כהן שנרצח ב־1994 במארב ברמאללה, עודד שרון שנרצח ב־נואר 2005 באורחן בגוש קטיף, וסא"ל יהודה ארדי, מפעיל סוכנים באמ"ן, שעבר איתו באותה גזרה ונרצח ב־2001.

"גם אני", אומר חסון, "עמדתי פנים מול פנים עם מי שהיה יכול להיות הרוצח שלי. 'לוחם דגול', פעיל חמאס שגויס בכלא, יצר איתי קשר כשהש"תחרר והתחיל לשתף פעולה. יום אחד הוא מצלצל אליי, ומודיע על רכב שבו יושב מחבל עם הגורת נפץ לכיוון ירושלים. מיד ביקשתי מהצבא למקם מחסור מים והצלחנו לעצור שני מחבלים בדרכם לפיגוע התאבדות עם שני מטענים מוכנים להפעלה. הייתה לי תחושה עילאית של סיכול פיגוע תופת.

"בערב אני מצלצל ל'לוחם דגול' כדי להודות לו, אבל הטלפון שלו לא זמין. שלושה שבועות ניסיתי להשיגו, יום אחרי יום. לא הבנתי מה קרה. לאן הוא נעלם. באחד הימים התקשר אליי מקור אחר, 'ציניקן', שלא ידע ש'לוחם דגול' הוא מקור, ומספר ש'לוחם דגול' – הוא נקב בשמו האמיתי כמוכּן – נחשד בשי"תוף פעולה עם ישראל, והוא מתכנן לבצע פיגוע כדי לנקות את שמו. כלומר, לרצוח את הרכו. לרצוח אותי. אמרתי לעצמי: אעצור אותו הרבה לפני שיצ"יח לממש את התוכנית שלו לחסל אותי.

"אני מתדרך את 'ציניקן' לחפש אותו ובסופו של דבר מתברר שהוא נמצא במסגד, בוכה, מתבודד, ונשען על תיק שהערכנו שיש בו חומרי נפץ. אני מרים בזריזות טלפון למח"ט ומגיע להברון. מחליטים על מעצר במסגד. אני קורא ל'לוחם דגול' לצאת בידיים מורמות, שהבניין מוקף, שאין לו לאן לברוח, וחבל שנפגע במסגד. אחרי כמה דקות הוא יוצא ואני מורה לו מרחוק להתפשט. אני מוודא שהוא נקי, ומסמן לו להתקרב אלינו. החיילים אוזקים אותו, מכסים לו את העיניים ומעלים אותו לג'יפ צבאי. בינתיים החבלן מנטרל את התיק.

"הוויכוח תמיד יהיה על גודל התשלום ולא על עצם קבלת הכסף. זה לא סכום משנה חיים, ואנחנו גם לא רוצים שהמקורות ינקרו עיניים. זה לא שפתאום הוא יופיע עם מכונית יקרה"

"אני עולה על הג'יפ שבו יושב 'לוחם דגול' ומסיר את כיסוי העיניים שלו. אני מסתכל לו בפנים. הוא מתכווץ ונאלם דום. לוקח לו זמן להתאושש. ואז הוא אומר לי: 'אני מבקש סליחה. אני מאוד מעריך אותך אבל אתה צריך להבין שלא הייתה לי ברירה'. אמרתי לו: 'בחיים יש תמיד ברירות. החוכמה היא לבחור באפשרות הנכונה'.

"הייתי בטוח שהקשר שלי עם 'לוחם דגול' ישמור עליי, ובפועל הוא תכנן לרצוח אותי. הוא היה חלק ממני שנים ארוכות, ובסוף בגד בי. בגידה של מקור היא חוויה קשה של רכו. למרות שאתה יודע ונערך לאפשרות שזה עלול לקרות, כשזה מגיע, אתה מופתע כאילו לא תיארת לעצמך תרחיש כזה."

מתכונת "סיר לחץ"

לאורך השנים הוא השתתף בעשרות מבצעים וב־עשרות סיכולים. שוב ושוב הוכיחו המקורות שלו את חשיבותם. "באמצע שנות ה־90 ניהלנו מרדף מודיעיני עקשני אחרי שני מבוקשים בחברון", הוא נזכר. "קיבלתי טלפון ממקור שלי, 'מצטיין מחזור', שסיפר לי שהבחין בשני מושישים בנשק ארוך ומסר לי את כתובת הבית שאליו הם נכנסו. שאלתי אותו מיד: ראו אותך? הוא אמר לי: הם לא מכירים אותי.

"זה היה ביום חמישי בצהריים. יצאתי לחטיבת חברון ונערכנו למעצר במתכונת 'סיר לחץ' – המבוקש שמ'תבצר בתוך בית, סוגרים עליו את הבניין, כורזים לו

בפאה, בדרך למבצע גיוס של מקור, עם חבר לשירות

ודורשים שייצא. אם יסרב לצאת, מתחילים לירות כדי לאלץ אותו. אם ימשיך להתעקש, מקרבים טרקטור, נוגסים בבית והורסים בהדרגה, עד שהוא יוצא. אבל יש גם כאלה שיבחרו למות בתוך הבית.

"שני המבוקשים ככל הנראה גילו אותנו במהלך ההתקרבות, ויצאו למרפסת. הם פתחו כאש בצדורות ארוכים לכל עבר. אולם צלפים שלנו, שהתמקמו בעוד מועד, פגעו והרגו את שני המבוקשים. חזרתי הביתה בשישי לפנות בוקר, וכמה שעות לאחר מכן יצאתי לק'ניות. בעודי מסתובב בסופרמרקט אני שומע דיווח בר־דיו על פעילות שבמהלכה 'כוחות צה"ל נתקלו במקרה בחוליית מחבלים. שני מחבלים הרוגים, אין נפגעים לכוחותינו'. וחייכתי לעצמי בשקט. הצבא קיבל את הקרדיט אבל זאת הייתה הפעילות שלי, וזה בסדר גמור מבחינתי."

אבל היו גם כישלונות, ואלה צורכים במיוחד. הפיגוע במסעדת סבארו בירושלים היה הנורא מכולם. "אני זוכר כל פרט, עד היום", נאנח חסון. "יום לפני הפיגוע, ב־8 באוגוסט 2001, הטלפון הנייד שלי מצלצל ברבע לחצות. על הקו היה 'גיבור יל' דות' – מקור שאני מפעיל בחמאס הצבאי. מה קורה? אני שואל אותו. והוא עונה לי: 'בוכרא עמלייה כבי' רה פי אל'קורס' – מחר פיגוע גדול בירושלים. 'אני קם מהמיטה, מתיישב ליד השולחן ומתחיל לתחקר אותו. מהר מאוד אני מבין שאין לו פרטים נוספים לתת לי. אני נוסע במהירות למשרד, ותוך כדי נסיעה מתחיל בעדכונים טלפוניים. זאת גם הנקודה שאני מבין שאם לא אצליח לעצור את הפיגוע הזה, אנחנו הולכים לשלם מחיר דמים נורא."

"אני מגיע למשרד, עולה לחמ"ל, כולם כבר בטלפון נים. המטרה – להטיל סגר מלא על ירושלים. נפרסים בעיר הרבה מאוד מחסומים של צבא ומשטרה, ומתחיל בידוק ביטחוני של כל כלי רכב וכל הולך רגל שרוצה להיכנס לירושלים. ואז אנחנו חוטפים את הפיגוע בסיבארו. מוחמד אל־מסרי, מחבל מתאבד ממחנה הפליטים בג'נין, מפוצץ את עצמו עם מטען נפץ מוסלק בתוך גיטרה. 15 הרוגים – בהם שמונה ילדים – ועוד 140 פצועים. זו תחושה קשה של כישלון שנצרכת בי כמו ברזל מלובן."

לפני סיום, בלי התייחסות ל"פאודה" אי־אפשר "סדרה נהדרת" פוסק חסון, "אני צופה בה באדיקות, למרות שהמציאות אצלנו בשטח בנויה קצת אחרת. אפילו התקשרתי לאיציק כהן, רכו המודיעין 'קפטן איוב', כדי להחמיא לו. מה שכן מפריע לי זה שבכל הסרטים והסדרות שנוגעים בתחום העיסוק שלי, איש השב"כ צריך למרוך, להמרות את פיהם של מנהליו ולפעול בניגוד גמור להנחיות שהוא מקבל, כדי להעצים את הדרמה."

"במציאות המצב הפוך. השב"כ הוא ארגון היררכי מצד אחד ומהצד השני פתוח לשמוע דעות אחרות, ולשנות החלטות במידת הצורך. בהחלט מותר להשי"מיע, לערער או לחשוב אחרת. אבל ברגע שהתקבלה החלטה, מבצעים אותה כאילו זאת ההחלטה שלך. זה הארגון שאני מכיר, ויש לי מאות דוגמאות כאלה."

"אני גם חייב לומר שהשב"כ הוא ארגון ממלכתי, מקצועי, ממושמע וצנוע. ואני יכול להעיד שהאנשים שעובדים בו הם אנשים מצוינים. אני, כאזרח, בהחלט ישן בשקט כשאני יודע את מי השארתי מאחוריי. ההחלטות יהיו תמיד ענייניות ונקיות מכל נגיעה פוליטית. בוודאי בדרגי השטח שבהם עבדתי."

tuvav@netvision.net.il